

Moudré a tiché, uctívané i obávané

Název emise: Ochrana přírody - sovy

Den vydání: 2. 9. 2015

Platnost: ode dne vydání ve styku tuzemském i mezinárodním až do odvolání

Hodnota:

13 Kč; kat. č. 853 - sýček obecný

17 Kč; kat. č. 854 - sýc rousný

23 Kč; kat. č. 855 - sovice sněžní, puštík obecný

25 Kč; kat. č. 856 - výr velký
(aršík se 4 známkami a 4 kupony; kat. č. A853/6)

Rozměr známkového obrazu: 44 x 27 mm (13 a 17 Kč), 44 x 54 mm (23 a 25 Kč)

Rozměr aršíku: 118 x 173 mm

Výtvarný návrh: Libuše a Jaromír Knotkovi

Rytina známek i FDC: Martin Srb

Tisk: Poštovní tiskárna cenin Praha

Druh tisku: OTp v barvě černé + vícebarevný OF

Tisková forma: 1 AP

Náklad: 50.000 aršíků

FDC: OTp v barvě tmavomodré (13), černofialové (17), modrozelené (21), tmavozelené (25 Kč); PTC Praha

Náklad: 3.800 sérií FDC

Naši dávní filatelističtí předchůdci, často učitelé na venkovských školách, známky mládeži doporučovali jako užitečnou zálibu zejména z edukativních důvodů – jejich sbírání podporovalo zájem o řadu předmětů, především zeměpis, dějepis a přírodopis. Poslední ze jmenovaných naplňují aršíky tvůrčího tria Knotkovi-Srb vrchovatě. Až se jeden diví, že jejich silně zvětšené reprodukce už dávno nevisí na chodbách škol jako praktické zoologické a botanické tabulky (a současně propagace poštovních známek – nad tím by se Česká pošta měla zamyslet, vždyť potenciál těchto krásných návrhů není vyčerpán jejich vydáním; a možná se toho dokonce dočkáme, jak nasvědčuje nedávno oznámená zvětšená autorská reprodukce se Zapadlíkovým motocyklem Harley).

Název emise Ochrana přírody – sovy je v záhlaví aršíku rozšířen na *Evropské sovy*, a nebýt puštíka vousatého mohl by znít i *Naše sovy* - zbylý tučet jich totiž u nás můžeme v přírodě potkat (pravda, některé jen vzácně). Jsou malinké i velké, vždycky ale načechrané a nehybně hledící, to však zjistíme spíše v zoo-

logických zahradách, protože v lese či parku je člověk zahlédne jen zřídka. Častěji zaslechne jejich houkání, které nám v noci může připadat zlověstné, což je instinkt zděděný po pradávných předcích, kteří si noc a její projevy spojovali s temnými silami. A právě schopnost lovit v noci stojí za přívlastkem moudrá – vidí, co ostatní ne, tedy ví, co ostatní nevědí. Tak byla sova zobrazována už v antických dobách, z nichž pochází i starořecké přísloví o zbytečnosti nosit sovy do Atén – ptáky symbolizující moudrost do města, které jí už tak oplývá. Zatímco v proslulém Attice na sovy hleděli optimisticky a jako symbol je přiřadili k oblíbené a mocné bohyni Athéně, naši slovanští předkové žijící v blízkosti neprostupných tmavých lešů na ně hleděli

s obavami jako na symboly neštěstí a blížící se smrti – což do našich časů dokládá staré rčení o sýčkování (sýček obecný se latinsky nazývá *Athene noctua*, tedy sova athénská).

Tiché a nenápadné sovy s námi žijí tam i tady dodnes, a mít je ve své blízkosti by určitě bylo užitečné pro každého hospodáře a zahrádkáře – dovedou totiž obdivuhodně lovit přemnožené myši a další hlodavce. Dokonce jim už někteří nadšenci stavějí soví budky, v naději, že tam zahnízdí (než se k tomu odhodlají, může

trvat dlouho, do té doby je využívají spíše veverky a strakapoudi).

S výrazem soví budka se ale můžeme setkat i v jiné souvislosti – ve Frenštátě pod Radhoštěm ji instalovali na ulici jako miniknihovnu, ze které si můžete volně vypůjčit knížku, nebo ji tam naopak věnovat, aby si ji přečetl i někdo další. Nápad měl úspěch a přejali ho i v jiných místech, dokonce má i svou stránku na Facebooku: *Soví budky - miniknihovny pro všechny*, s výmluvným heslem *Půjč si - Sdílej - Vrať. Místo kde lidé sdílejí své oblíbené knížky s ostatními*. Sovy jsou tedy symbolem vědění i dnes – a ve zmíněném smyslu vlastně i sympatickým symbolem občanské společnosti.

Ke každé známce z aršíku byla připravena obálka dne vydání s tematicky souvisejícím razítkem. FB